



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Demokrasi zincirinin ilk halkası ve vatandaşla devlet arasında ilişki kuran en önemli kurum olan muhtarlık, aynı zamanda tarihi 1800'lü yılların başına dayanan en eski yönetim teşkilatlarından biridir. Muhtarlık ayrıca kamu düzeninin günlük yaşamda halkla en fazla iç içe yürütüldüğü makamdır. Muhtarlar, hizmet verilen mahallede kamu otoritesini temsil etmenin ötesinde, mahallenin herhangi bir sakini gibi yaşanan sorunların doğrudan muhatabıdır. Kamu hizmetleri açısından vatandaşla direkt ilişki içinde olan muhtarlar, dolayısıyla kamu otoritesinin de öncelikle görünen yüzüdür.

Muhtarlar bir siyasi parti çatısı olmadan doğrudan halk tarafından seçildiği için diğer kamu yöneticilerinden ayrılmaktadır. Bu sebeple seçilmiş kişiler olarak atanmışlara göre daha bağımsız bir pozisyona sahiptirler; ancak bu pozisyonu tamamlayacak olan yetki ve olanaklardan mahrumdurlar. Kanunda belirtilmiş görev alanları çok olmasına ve hatta belirtilmiş görevlerin dışında birçok işi kendilerinde sorumluluk olarak görmelerine rağmen yetkileri fazlaca sınırlıdır. Birçok resmi kurum ile ilişkisi olan ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabii olan muhtarlar, bu kanunun memura verdiği imkanlardan yararlanamamaktadır. Böylesi önemli bir makamda bulunan muhtarların attıkları her imzadan sorumlu iken yetki ve imkanlarının olmaması büyük adaletsizlik yaratmaktadır. Bu nedenle muhtarlık sisteminin; yeniden düzenlenmesi, sorumluluk ve yetkilerinin tanımlanması, yerel yönetim sisteminin bütünlüğü içinde yeniden yapılandırılması zorunludur.

Yetkisizlik dışında muhtarların ülkeyi yönetenler başta olmak üzere konunun tüm muhataplarından başkaca talepleri de bulunmaktadır. 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun çerçevesinde muhtarlık seçimlerinde adaylık usulü getirilerek birleşik oy pusulası kullanılması, muhtarlarımıza bütçe ayrılarak, belediyelerle birlikte sosyal projeler yapmalarına olanak tanınması, muhtarlıklara yerel yönetim birimi statüsü verilmesi öncelikli talepler arasındadır.

Yanı sıra bugünün ihtiyaçlarına cevap vermeyen 442 Sayılı Köy Kanunu'nun bütünüyle yenilenerek köy muhtarlarının görevlerinin genişletilmesi, benzer biçimde başta günün ihtiyaçlarına cevap vermeyen 4541 Sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun olmak üzere muhtarlarla ilgili dağınık mevzuatın güncellenmesi ve tek bir düzenleme halinde "Mahalle Muhtarlıkları Kanunu" nun hazırlanarak yasalaştırılması, mahalle muhtarlıklarının siyasi partiler alanı dışında kalma özelliği korunarak, bölgesel ve ulusal üst birlikler kurmaları için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, Belediye Yasası'nın 9. maddesinde öngörülen muhtarlıkların ihtiyaçlarına yönelik yardım ve destek görevinin zorunlu hale getirilmesi, her muhtarlık için "Muhtar Evi" inşası yanında, gerekli donanımlar ve kullanım giderlerinin ilgili birimlerce üstlenilmesi, belli bir nüfusu aşan mahallelerde muhtarlara sekreter görevlendirme olanağı sağlanması, Sosyal Yardımlaşma Vakfı gibi sosyal yardım sağlayan kurumlarda muhtarlarımızın yetkili biçimde görev alması, muhtarların güvenliğinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemelerin gerçekleştirilmesi, bir dönemden fazla görev yapan muhtarlarımıza hususi pasaport alma hakkı verilmesi gibi talepleri bulunmaktadır.



Bir diğer konu; ülkemizde hizmet veren kadın muhtar sayısının az olmasıdır. Türkiye'de 30.005'i mahalle, 18.152'si köy olmak üzere toplam 50.157 muhtar bulunmaktadır. Kadın muhtarların sayısı ise genel muhtarların sayısının yalnızca % 2,14' ünü oluşturmaktadır. 2014-2019 arası dönemde %1,30 oran ile kadın muhtar sayısı 685 iken bu sayı 2019-2023 döneminde bu sayı 963'ü mahalle, 108'i köy olmak üzere toplam 1071'e yükselmiştir. Her ne kadar son seçimlerle kadın muhtarlarımızın sayısı bir önceki seçimlere göre artmış ise de, 50.157 muhtarın sadece 1071'inin kadın olması düşündürücüdür. Kadın muhtarlarımızın sayısını artırmaya yönelik destekleyici politikalar geliştirilmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen tüm bu gerekçeler ile köy ve mahallelerin gerçek temsilcileri, yerel yönetimlerin kurucu unsuru olan muhtarlarımızın sorunlarının tüm boyutlarıyla araştırılması, çözüm yollarının bulunması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri uyarınca meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

IRFAK KAPLAN
Gaziantep MU.

KADİM DURMAZ
Tokat Milletvekili
İdare Amiri

ÖZKAN YALIN
LGSK

Murat EMİR
Ankara Milletvekili

Deniz YAVUZILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Serkan Topal
Hatay MU.

Ünal Adıgüzel
Zonguldak MU.

Mürşyet FAKİH
A. DAVA

Veli Ağbaba
Malatya MU.

Yüksel Özkan
Bursa MU.

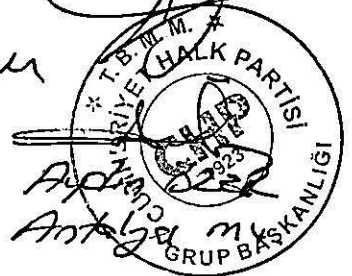
Selin Jazek Böke
İzmir MU.

Baha Ünlü
Osmaniye MU.
Dr. Münir

Özgür Çeylan
Gaziantep MU.

CANDAN TUCER
TEKİRDAĞ MU.

Nurhayat Altın Kaymakam



Ömer Fethi Göner
Nagale

